

Çağdaş Sanat Eğitiminde Temel Tasarım

Editör: Mustafa DİĞLER

Editör: Doç. Dr. Mustafa DİĞLER

ÇAĞDAŞ SANAT EĞİTİMİNDE TEMEL TASARIM

ISBN 978-625-7582-18-6

DOI 10.14527/9786257582186

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Temmuz 2021, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Bektaş
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin
Kapak Tasarımı: Murat Aslan

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.
İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1
Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Yaşadığımız coğrafyada plastik sanatların temel alanları olan resim, heykel, grafik, seramik başta olmak üzere, mimarlık ve iç mimari gibi tasarım alanlarının eğitim serüveninin ilk yıllarında Temel Tasarım kimi zaman da Temel Sanat Eğitimi olarak adlandırılan dersler için ulaşılabilen yazılı ve görsel kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yaklaşıma paralel olarak güzel sanatlar ve tasarım eğitiminde öğrencilerin, öğretmenlerin, öğretim elemanlarının ve bilimsel çalışma yapanların alanları ile ilgili gereksinim duydukları görsel ve yazılı kaynaklar hem basılı, hem de elektronik kitap olmak üzere sürekli artmakta ve insanların istifadesine sunulmaktadır. Elinizde tuttuğunuz bu kitap bu ihtiyacı karşılamak amacı ile 11 Akademisyen tarafından kaleme alınmıştır.

Ülkemiz genç ve dinamik bir nüfusa sahiptir. Sahip olduğumuz bu genç nüfus gelişen teknolojileri çok yakından takip etmektedir. Buradan elde ettikleri kazanımları da çağdaş sanat anlayışı içinde çalışmalarına yansıtılmaktadırlar. Gençler yürüdükleri alanda ilerlemek ve başarılı olmak istemektedirler. Bu nedenle teknolojik gelişmelerin kendilerine sunduğu imkânlar ile birlikte eğitim ile desteklenmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Tasarım, aklımızda canlandırdığımız yaratıcı, sanatsal fikirlerin araştırma ve düşünme serüveni içerisinde ortaya çıkan artistik bir süreçtir. Tasarım kavramını ayrıca etrafımızda var olan fikir ve nesnelere yeniden yorumlayıp kurgulamak sureti ile bunları farklı biçimlere dönüştürme ve üretim süreci olarak da niteleyebiliriz.

Yaşam alanlarımızda kullandığımız ve erişebildiğimiz tüm materyallerde tasarım ile karşılaşmaktayız. Bir ürünün edinilmesi konusundaki tercihlerimizi çoğu zaman bu ürünün tanıtımı için yapılmış olan tasarımların başarısı belirlemektedir. Tasarımların pek çoğu doğada karşılaşılabildiğimiz objelerden yola çıkmak sureti ile oluşturulmuştur. Güncel hayatımızı kuşatan endüstriyel ve sanatsal ürünler hakkındaki beğenilerimizi de başarı ile ortaya konulmuş tasarımlar belirlemektedir. Bu tasarımlar ile yaşamımızın içerisinde var olan kitap kapaklarından ambalaj tasarımlarına, endüstriyel mutfak tasarımından kıyafetlerimize kadar her alanda karşılaşmaktayız.

Temel Tasarımın bu kadar önemli olduğu çağımızda Temel Tasarım veya Temel Sanat Eğitimi dersleri Güzel Sanatlar Fakülteleri ve sanat ile ilgili okulların hazırlık aşamasında en önemli başlıklar olarak öğrencilere sunulmaktadır. Bu derslerde ağırlıklı olarak tasarım eleman ve ilkeleri konusunda öğrencilerin biliş düzeyleri artırılmaya çalışılmaktadır. Bu ders kapsamında sadece kuramsal bilgiler verilmemekte bunun yanı sıra uygulayabilecekleri teknik ve yöntemler de ağır-

lıkları olarak gösterilmektedir. Öğrencilerin Temel Tasarım dersinde aldıkları bu kuramsal ve uygulamaya dayalı eğitim, sonraki sanatsal yaşamlarında ışık tutacak ve yollarını aydınlatacaktır.

Bu kitabı hazırlarken birincil amacımız Temel Tasarım eğitimi alacak bireylerin yaratıcı güçlerinin ortaya çıkarmalarının yanı sıra uygulama aşamasında da onları belirli bir seviyeye ulaştıracak teknik ve kuramsal bilgileri vermektir. Bu hedef doğrultusunda temel tasarımda kullanılacak teknik, malzeme ve yöntemler en doğru şekilde aktarılmaya çalışılmıştır. Bu sayede evrensel kültürde yer sahibi olmaya yönelik özgün tasarımlar yapabilecek, tasarımda çeşitliliği öğrenebilecek özgür ve özgün tasarımlar yapabilecek bireylerin yetiştirilmesinin önü açılmış olacaktır.

Sanat eğitimcilerinin derslerinde kullanabilecekleri, bilimsel çalışma yapan akademisyenlere ve sanat eğitimi alan öğrenci arkadaşlarımıza destek olacağını düşündüğümüz kitabımızın hazırlanmasında emeği geçen tüm akademisyen yazarlara, ayrıca basım aşamasında gerekli olan hazırlıklara öncülük eden Pegem Akademi yönetici ve çalışanlarına teşekkür ederim.

Kitapta yer alan bilgi ve görsellerin sanat ve tasarım eğitimi alanındaki öğrenci, eğitimci, sanatçı ve tasarımcılara faydalı olması dileği ile.

Temmuz 2021

Doç. Dr. Mustafa DİĞLER

ORCID No:0000-0002-3891-6546

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Doç. Dr. Mustafa DİĞLER

1. Bölüm: Kavram Bilgisi

Doç. Dr. Mustafa DİĞLER - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3891-6546

2. Bölüm: Kolaj ile Temel Tasarım Eleman ve İlkelerinin Kavranması: Bir Müfredat Modeli Örneği

Prof. Dr. Emre TANDIRLI - Beykent Üniversitesi
ORCID No: 0000- 0002-4766-9858

3. Bölüm: Renk Bilgisi

Dr. Öğr. Üyesi Murat AKSOY - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0290-7637

4. Bölüm: Temel Sanat Eğitiminde Renk Çalışmalarının CMYK Renkleri ile Yapılması

Doç. Dr. Rasim SOYLU - Sakarya Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7136-1928

5. Bölüm: Perspektif

Doç. Dr. Erol Murat YILDIZ - Giresun Üniversitesi
ORCID No: 0000- 0003- 1065-0771

6. Bölüm: Kompozisyon İlkeleri

Prof. Dr. Tolga AKALIN - Giresun Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0313-9847

7. Bölüm: Kompozisyon Çeşitleri

Arş. Gör. Murat ASLAN - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3698-2232

8. Bölüm: Resim Sanatında, Işık ve Gölgenin Estetiği

Prof. Dr. Mustafa Cevat ATALAY - Gaziantep Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-7498-4722

9. Bölüm: Algı, Görsel Algı ve Gestalt Algı Psikolojisi

Dr. Öğr. Üyesi Sevtap KANAT - İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-9182-0244

10. Bölüm: Grafik Tasarım'ın Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

Dr. Öğr. Üyesi Seçil ERMİŞ İPEK - Çankırı Karatekin Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2860-4781

11. Bölüm: Sanat Öğretiminde Uygulamalar

Arş. Gör. Buse KIZILIRMAK - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002- 9407- 5868

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM KAVRAM BİLGİSİ

Giriş.....	1
Tasarımın Tarihçesi.....	3
Türkiye 'de Temel Sanat Eğitiminin Tarihçesi	5
Sanat ve Sanat Eseri Kavramı.....	6
Tasarımın Tanımı	7
Bir Tasarımda Bulunması Gereken Özellikler.....	10
Tasarım Özellikleri.....	10
Tasarım Çeşitleri	12
Grafik Tasarım.....	13
Mimari ve Çevre Tasarımı	14
Endüstriyel Tasarım.....	14
Sanatsal Tasarımlar	14
Tasarımda Üretkenlik (Yaratıcılık) Kavramı.....	15
Temel Sanat Eğitimi	20
Temel Sanat Eğitimi Dersinin Amaçları ve İlkeleri	22
Sanat ve Tasarım Çalışmalarının Amaçları.....	25
Temel Sanat Eğitimi'nin Sanat/Tasarım Eğitimindeki Yeri.....	30
Kaynakça.....	31

2. BÖLÜM KOLAJ İLE TEMEL TASARIM ELEMAN VE İLKELERİNİN KAVRANMASI: BİR MÜFREDAT MODELİ ÖRNEĞİ

Özet.....	35
Giriş.....	36
Araştırma ile İlgili Genel Bilgi, Önerme ve Problematik.....	36
Araştırmanın Amacı	36
Araştırmanın Önemi	37
Araştırmanın Yöntemi	37
Araştırmanın Bulguları	38
Araştırmanın Yapılanması	40
Kolaj - Tanım ve Köken	42
Tanım.....	42

Köken.....	43
Temel Tasarım ve Temel Sanat Eğitiminde Kolaj.....	46
Temel Tasarım Eleman ve İlkelerinin Kavranması: Konstrüksiyon ve Kolaj	47
Konstrüksiyon	47
Kolaj - Monokrom Aşama.....	51
Kolaj - Renkli Aşama	54
Sonuç.....	67
Kaynakça.....	69

3. BÖLÜM RENK BİLGİSİ

Giriş.....	71
Rengin Kaynağı ve Oluşumu	71
Işık-Renk ve Boya-Renk	73
Işık-Renk.....	74
Boya-Renk.....	74
Renk Grupları	75
Ana ve Ara Renkler.....	76
Sıcak-Soğuk Renkler	77
Zıt (Kontrast) ve Tamamlayıcı (Komplementer) Renkler	78
Renk Çemberi.....	78
Nötr Renkler	81
Renk ve Hava Perspektifi.....	82
Renk Zıtlıkları.....	83
Yalın (Hue) Renk Zıtlığı.....	83
Açık-Koyu Zıtlığı.....	83
Sıcak-Soğuk Zıtlığı.....	84
Tamamlayıcı (Komplementer) Renk Zıtlığı.....	85
Yanıtıcı Renk Zıtlığı.....	86
Kalite (Saturation) Zıtlığı.....	87
Miktar Zıtlığı.....	88
Renğin Özellikleri.....	88
Rengin Tonu (Hue)	88
Rengin Değeri (Value)	89
Rengin Kroması (Saturation).....	89
Armoni.....	89
Renk Armonileri	90
Monokromatik (Ton) Armoni.....	90

Yakın Renk (Nüans) Armonisi.....	91
Kontrast Renk Armonisi.....	91
Kaynakça.....	92

4. BÖLÜM

TEMEL SANAT EĞİTİMİNDE RENK ÇALIŞMALARININ CMYK RENKLERİ İLE YAPILMASI

Giriş.....	97
Renk	98
Tarihte Renk Çalışmaları.....	99
Renk Pigmentleri ve Boya Üretimi	104
Temel Sanat Eğitimi Renk Çalışmalarının CMYK ile Yapılması	106
Renk Çemberi.....	107
Sonuç.....	115
Kaynaklar.....	116

5. BÖLÜM

PERSPEKTİF

Derinlik Etkisinin Oluşumu ve Perspektif.....	119
Derinlik Etkisini Görselleştirme	120
Çizgisel Perspektif ve Çalışmalarda Uygulanması	121
Bakış Noktası	122
Ufuk Çizgisi ve Ufuk Düzlemi.....	122
Kaçış Noktası	123
Çizgisel Perspektif Türleri	124
Tek Kaçış Noktalı Perspektif.....	124
1. Adım	125
2. Adım	125
3. Adım	126
4. Adım	126
5. Adım	127
6. Adım.....	128
İki Kaçış Noktalı Perspektif	128
1. Adım	128
2. Adım	129
3. Adım	129
4. Adım	129
5. Adım.....	130
6. Adım.....	130

Üç Kaçış Noktalı Perspektif	131
1. Adım	132
2. Adım	132
3. Adım	133
4. Adım	133
5. Adım	134
Hava Perspektifi.....	135
Hava Perspektifinde Ön ve Arka Plan Oluşturma Uygulamaları.....	136
Kaynakça.....	138

6. BÖLÜM KOMPOZİSYON İLKELERİ

Tasarım Kavramının Tarihsel Gelişimi.....	139
Kompozisyon İlkeleri.....	140
Kompozisyon Nedir?	140
Tasarım Kavramına Genel Bakış.....	141
Temel Tasarımda Kompozisyon	141
Tasarım İlkeleri	142
Denge.....	142
Vurgu	144
Ritim (Tekrar).....	146
Zıtlık(Kontras).....	148
Uygunluk (Ahenk).....	149
Yön	150
Egemenlik	150
Birlik	151
Kaynakça.....	152

7. BÖLÜM KOMPOZİSYON ÇEŞİTLERİ

Kompozisyon	155
Kompozisyonda Biçim ve Görsel Düzenleme	156
Merkezi Kompozisyon	158
Simetrik Kompozisyon	160
Asimetrik Kompozisyon.....	162
Üçgen Kompozisyon	164
Dairesel Kompozisyon.....	165
Diyagonal (Çapraz) Kompozisyon.....	167
Kaynakça	168

8. BÖLÜM

RESİM SANATINDA, IŞIK VE GÖLGENİN ESTETİĞİ

Resim Sanatında, Işık ve Gölgenin Estetiği	171
Ton	180
Valör	183
Resim Estetiği ve Işık- Gölge	188
Işık Kaynakları	189
Resimde Işık ve Psikoloji	196
Chiaroscuro	201
Kaynakça	208

9. BÖLÜM

ALGI, GÖRSEL ALGI VE GESTALT ALGI PSİKOLOJİSİ

Algı	211
Algının Özellikleri	214
Algı Alanı	214
Algı Dayanağı	214
Algıda Bütünlük	214
Algıda Değişmezlik	214
Şekil Değişmezliği	215
Büyüklik Değişmezliği	215
Renk Değişmezliği	216
Algıyı Etkileyen Etmenler	217
İç Etmenler	217
Dış Etmenler	218
Görsel Algı Durumu	218
Gestalt Algı Psikolojisi	219
Şekil-Zemin İlişkisi	220
Yakınlık İlkesi	221
Tamamlama İlkesi	221
Benzerlik İlkesi	222
Süreklilik İlkesi	222
Basitlik İlkesi	223
Pragnaz İlkesi	223
Figür-Arkaplan İlişkisi	224
Denge	224
Eşbiçimli Uygunluk	224
Algısal Gruplama	225

Benzeşme- Ayrışma	225
Kaynakça.....	225

10. BÖLÜM

GRAFİK TASARIM'IN TANIMI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

Giriş.....	229
Görsel Algı	231
Grafik Tasarım Ürünlerinde Tasarım Elemanlarının Kullanımı	231
Grafik Tasarım Ürünlerinde Temel Tasarım İlkelerinin Etkisi	238
Kaynakça.....	243

11. BÖLÜM

SANAT ÖĞRETİMİNDE UYGULAMALAR

Giriş.....	245
Çizgisel Çalışmalar	246
Desen.....	246
İmgesel Tasarım Çalışmaları.....	250
Renkli Çalışmalar	251
Yağlı Boya	252
Akrilik Boya	254
Sulu Boya.....	256
Guaj Boya	258
Pastel Boya	260
Pastel Kazıma Tekniği.....	262
Pastel Silme Tekniği	263
Pastel Eritme Tekniği	263
Pastel Batık Tekniği.....	264
Pastel Ütüleme Tekniği.....	265
Parmak Boya ve Yapımı.....	265
Tutkallı Boya Yapımı.....	268
Keçeli Kalem	269
Kuru Boya.....	271
Mum Boya	272
Lekeseli Çalışmalar	273
Şablon Baskı	274
Kolaj	275
Lavi	276
Dokusal Çalışmalar	277

Portre.....	278
Kâğıt Çalışmaları.....	280
Türk Ebru Sanatı.....	283
Kaynaklar	288
Yazarlar Hakkında.....	291

1. BÖLÜM

KAVRAM BİLGİSİ

Doç. Dr. Mustafa DİĞLER - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3891-6546

Giriş

Temel sanat eğitimi sanat ve tasarımın temel ilke ve elemanlarının aktarılması çerçevesinde gerçekleştirilen bir derstir. Temel sanat eğitimi dersleri ülkemizde sanat tasarım ve mimarlık fakültesi, güzel sanatlar fakültesi, Eğitim Fakültelerinin Görsel Sanatlar Öğretmenliği Bölümleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde öğrencilerin alması gereken temel ve zorunlu derslerden birisidir. Temel sanat eğitimi dersleri aracılığıyla öğrenciler alana dair temel kavramlar ile birlikte sanatsal düzenleme öğeleri ve ilkelerini derste yapılan uygulama çalışmaları ile kavramaktadırlar. Temel sanat eğitimi içinde tasarım bulunan tüm disiplinler için özgün ve oldukça önemli bir derstir. Bahsetmiş olduğumuz disiplinler arasında ölçekleme sonuçta ortaya konulan ürünlerdeki farklılıklara rağmen temel sanat eğitimi bu disiplinlere sağlam temeller meydana getirmektedir. Tasarlamayı bir çeşit problem çözme yöntemi olarak ele aldığımız zaman Temel sanat Eğitimi dersi tasarlama eyleminde en temel öğeler içinde yer alan soyut ve kavramsal düşünmeyi öğrencilere kazandırabilir. Temel sanat eğitimi dersi içinde tasarım için verilen bir konuyu tahlilini yaparak tahlili yapılan konuyu kuramsal olarak onu bölümlere ayırmak sureti ile somut gerçeklerden soyut bir düzenlemeye ulaşarak, yeni fikirler üretebilmek ve daha sonra tekrar somut olana dönebilmek öğrencilere verilen Temel Sanat Eğitimi ile gerçekleştirilebilmektedir.

San'a göre; "Temel sanat eğitimi, öğrencinin algılama, izlenim, gözlem, araştırma, çağırışım, buluş, bilgi, değerlendirme ve daha birçok düşünsel süreçlerini devreye sokarak alanı ile iletişim içerisine girmesini sağlarken bir yandan da yeni düzenlemelerle özgün formlara ulaştıran bir süreç niteliği taşımaktadır" (San, 2010: 24-25).

Sanat eğitimi içerisinde temel sanat eğitimi alan öğrencilerin tamamının sanatçı olması beklenmediği için yani her yıl güzel sanatlar fakülteleri 100lerce

mezun vermektedir fakat bunlardan birkaçı sanat camiası içine dâhil olabilmektedir. Temel sanat eğitiminde birincil amacımız öğrencilerin estetik kişiliklerinin geliştirilmesi bunu yanı sıra, görsel algılama becerisi, bir tasarım ortaya koyma becerisinin geliştirilmesi ile birlikte elinde var olan malzemeden yola çıkarak hayal gücünü kullanarak tasarımı ilk önce zihninde tasarlayarak tasarlanmış malzemeye dönüştürmesi beklenir

Lloyd'a göre; "Temel Tasarım 1920'lerde Modernizm ve Bauhaus okulunun en temel öğelerinden biri olarak doğmuştur. Bauhaus Nazi Almanyası ile sona erme durumuna geldiğinde, eğitimdeki etkileri yayılarak devam etmiştir" (Lloyd, 1969:156).

Artun'a göre; "Bauhaus okulu Mimarlık ve ilgili disiplinleri etkili bir biçimde değiştirmiştir. 1870-1950 arasında sanat ve tasarım alanında Türkiye'de Alman nüfuzunun ve Bauhaus'un etkisi çok belirgindir" (Artun, 2009)

Yüreklî'ye göre; "Türkiye'de güzel sanatlar etkisinde olan mimarlık disiplininin 1920'ler itibarıyla Bauhaus temelli bir modern mimari anlayışına yöneldiğini belirtmiştir. Bunun mimarlık temel alanına yansımaları I. Ulusal Mimarlık Akımının terk edilmesi ile olmuş ve modern mimarlık hakim hale gelmiştir" (Akt. Tekeli, 2001:65).

Akış'a göre; "Modern Mimarlık anlayışı ve Bauhaus Okulunun günümüzde devam eden başlıca ürünü Temel Tasarım dersidir. Türkiye'de ilk kez 1966 senesine ait Mimarlık dergisinde tartışılmıştır" (Akış, 2009: 19).

Yalınay Çinici'ye göre; "Türkiye ve Dünyada birçok Mimarlık ve Planlama okulunun ilk senesinde zorunlu Temel Tasarım dersi verilmektedir. 2 ve 3 boyutlu soyut temsil yöntemlerinin öğretildiği bu derste genelde Bauhaus okulunun algı psikolojisinden uyarladığı Gestalt tasarım prensipleri uygulanır ancak bu bağlantı her zaman çok açık değildir. Son dönemde temel tasarım dersinde farklı uygulamalar da göze çarpmaktadır." (Yalınay Çinici, 2012:13)

Öztürk'e göre; "Tasarlama eylem sürecine ilişkilendirilecek birer birim olarak dâhil olan varlar yaşam boyu eyleyicinin algı sınırları içine girerek zihindeki manasını işaretleyen veriler bütünüdür." (Öztürk,2005:32)

Seylan'a göre; "Temel Tasarım eğitimi yüzyıllık geçmişinden beri görme olayını merkez almış, görsel bir dilin varlığını sistematize etmeye çalışmış ve yöntemlerini de buna göre geliştirmiştir. Sanat eğitimi, öğrenilebilirlik ve öğretilebilirlik boyutları ile oluşturduğu görsel ve psikolojik temelli bu dili, sanatı anlamada ve yaratıcı sanatsal faaliyetlere alt yapı oluşturmada bir araç olarak kullanmıştır". (Seylan,2005:17)

Temel sanat eğitiminin niteliği ile ilgili değerlendirmelerde bulunabilmek için öncelikli olarak tasarım kavramı ve tasarlama eyleminin tanımlanması gerekir. Bunun yanında sanat, sanatçı, zanaat, zanaatçı ve sanat eseri kavramlarının tanımlanmasına da ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bölümde temel sanat eğitimi ilgili kavramlar aydınlatılmaya çalışılacaktır.

Tasarımın Tarihçesi

Tasarım insanoğlu tarih sahnesinde var olduğu günden bu yana insanlığın gündeminde olmuştur. Tasarımın ilk dönemi el sanatları veyahut deneme yapılma yolu ile insanların yaşadıkları bölgelerde yöresel olarak geliştirilmiş olup bunların tasarımcıları belli değildir ve bunlar pek çok kullanıma yönelik aletler üretmişlerdir. Ertürk'e göre; "Bu anlamda tasarım, kendisinin oluşmasına yön veren zamanı ve koşulları yansıtır, insanların içinde buldukları sosyo ekonomik düzene uyar".(Ertürk,2011;3)

Tasarım üzerine yazılanların pek çoğu günümüze ulaşmadığı için Romalı Mimar ve yazar Vitruvius'tan başlatmamız gerekir. Eczacıbaşı sanat ansiklopedisine göre; "Vitruvius'ta mimarlık, düzen, uyum, simetri, uygunluk ve ekonomiye dayanır. Burada mimarlık kavramı, yapı sanatı, zaman ölçerlerin yapımı ve makine üretimi olmak üzere üç bölüme ayrılıp, bugünkü tasarım kavramı yerine kullanılmaktadır. Tasarımın işaret etme, plan, proje, amaç anlamlarında kullanılışı 16.yy'da; resim, heykel, mimarlık, oyma sanatı olarak ele alınışı 17.yy'da görülmektedir. Tasarımın bugünkü anlamda, yaratıcı bir insan eylemi olarak ele alınışı 19.yy ortalarına rastlamaktadır. Özellikle ikinci yarısında bilgisayar teknolojisinin ve yüksek teknolojinin gelişmesi, tasarım ve tasarlama kavramlarının da anlamını değiştirmiştir. Bu nedenle tasarım kavramı her çeşit nesnenin ve düşüncenin insan tarafından oluşturulması anlamında kullanılmaktadır. Mimarlar ve tasarımcılar, 18. ve 19. yy'larda hızla gelişen orta sınıfın elinde bir üslup taklitçisi durumuna düşmüşler ve makinenin üstünlüğünden kurtulamamışlardır. 1919'da Batı Almanya'da Weimar'da kurulan Bauhaus'la toplumun gereksinmelerine ve yeniden el sanatlarına yönelmek istenmiştir (Eczacıbaşı, 1997: 1747-48)

Erdoğan'a göre: "Bauhaus kelime olarak ele alındığında Almanca'daki Bau ve Haus, yani "yapı evi" anlamına gelen birleşik bir kelimedir. Bauhaus kavramı olarak düşünüldüğünde, kelime karşılığının ötesinde daha geniş bir anlam içerdiği söylenebilir. Bu anlamda Bauhaus, mimariyi merkeze alarak sanatı bir bütünlük içinde yeniden örgütlemeyi ve bu örgütlenme doğrultusunda yeni bir sanatçı tipi yetiştirmeyi amaçlamıştır ki bu durum Bauhaus Manifestosu'nda ifadesini bulur" (Erdoğan, 2002: 9).